

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
АДМИНИСТРАЦИЯ
НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

ДО
РЪКОВОДИТЕЛИТЕ НА
РЕЛИГИОЗНИТЕ ИНСТИТУЦИИ,
РЕГИСТРИРАНИ В
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

X 02.18-510/31.10.2024г.

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,

Във връзка допускането до участие на малолетни и непълнолетни лица в богослужение, обучение, обред и/или ритуал на религиозните институции (РИ), моля да се има предвид следното:

1. Съгласно чл. 18, т. 4 от Международния пакт за граждански и политически права (МПГПП, обн. ДВ, бр. 43 от 28.05.1976 г.) държавите - страни по този пакт, се задължават да зачитат свободата на родителите или на законните настойници, да осигуряват религиозното и моралното възпитание на своите деца съобразно собствените си убеждения.
2. Съгласно чл. 123 от Семейния кодекс родителските права и задължения се упражняват в интерес на детето от двамата родители заедно и поотделно. Когато родителят е действал сам, той е длъжен да уведоми другия родител. Упражняването на родителските права и задължения се извършва по общо съгласие на родителите. При разногласие те могат да се обърнат към медиатор или да предявят иск пред районния съд по настоящия адрес на детето, който решава спора след изслушване на родителите, а при необходимост - и на детето. Решението на съда може да се обжалва по общия ред.
3. Съгласно чл. 11, ал. 3 от Закона за закрила на детето (ЗЗакрД) всяко дете има право на закрила срещу въвличане в политически, религиозни и синдикални дейности. Съгласно чл. 14 от ЗЗакрД отношението на деца до 14 години към религията се определя от техните родители или настойници, а на деца от 14 до 18 години - по съгласие между тях и родителите или попечителите им, а когато такова съгласие не се постигне, детето може да се обърне за решаване на спора чрез органите по ЗЗакрД към районния съд.

4. Съгласно чл. 7, ал. 5 от Закона за вероизповеданията (ЗВ) религиозните общности и институции не могат да включват в дейността си малолетни лица, освен с изричното съгласие на техните родители или настойници. Непълнолетните лица могат да бъдат включвани в дейността на религиозните общности и институции, освен ако има изричното несъгласие на техните родители или попечители.

Съгласно чл. 6 от ЗВ родителите, настойниците и попечителите имат право да осигуряват религиозно възпитание на децата си в съответствие със собствените си убеждения. Убежденията на родителите могат да се различават (да си противоречат), което да породи конфликт за възпитанието на детето. В такива случаи е препоръчително съответния представител на РИ (свещенослужител) да не включва активно детето в богослужение, обучение, обред и/или ритуал – до решаване на въпроса (т.е. до постигане на съгласие за участието на детето).

По изключение, когато е невъзможно да се събере подобно съгласие, например при масово мероприятие, включващо богослужение, обред или ритуал (т.нар. публично изразяване на верското убеждение, което, по смисъла на чл. 5, ал. 3 от ЗВ е изразяването, достъпно и за хора, не принадлежащи към съответната религиозна общност), е достатъчно малолетните да са придружен от пълнолетен техен родственик или близък, т.е. препоръчва се да не бъдат допускани непридружени малолетни до мероприятиято, особено ако е известно отношението на родителите им (или на единия от тях) към съответното вероизповедание или към религията по принцип.

Разбира се, съответното довеждане на детето от двамата родители до молитвения дом или до друго място, на което се извършва публично изразяване на верско убеждение само по себе си се приема като дадено съгласие за включване на детето в съответните богослужение, обучение, обред и/или ритуал (т.нар. волеизявление чрез конклюдентни действия), но предимно в качеството на зрител. Участието, изискващо активни действия на детето по време на богослужение, обучение, обред и/или ритуал, би следвало да е уговорено предварително с двамата родители.

5. Припомням, че някои от основните цели на ЗВ е осигуряването на условия за свободно и безпрепятствено упражняване на правото на

вероизповедание, за поддържане на търпимост и уважение между вярващите от различните вероизповедания, както и между вярващи и невярващи (вж. чл. 4, ал. 3 от ЗВ).

6. ЗВ е предвидил налагане на административни наказания за нарушение на разпоредбите му. В случай на нарушение на правилата за включване на малолетни и непълнолетни в богослужение, обучение, обреди и ритуали, ако деянието не съставлява престъпление, виновното лице се наказва с глоба от 100 до 300 лв., а когато деянието е извършено от юридическо лице - имуществена санкция в размер от 500 до 5000 лв. (вж. чл. 38 от ЗВ).

Предвид горното, моля ръководителите на регистрираните религиозни институции да запознаят управляващите и представляващите местните им поделения, както и всички свещенослужители от съответното вероизповедание с горните правила и да ги предупредят, че активното участие на деца в богослужение, обучение, обред и/или ритуал следва да се предхожда от съгласието на двамата родители за това. Наличието на съгласие на единия родител не следва да се приема за достатъчно. Особено внимателно трябва да се подхожда в случаите на родители, които са във фактическа раздяла или нямат контакт помежду си! Препоръчително е активно участие на детето да се допуска само при наличие на съгласие от страна и на двамата родители (на съответния малолетен) или липса на данни за (изричното) несъгласие на родителите (на съответния непълнолетен). Законът не предписва форма за действителност на съгласието или несъгласието, но се препоръчва ползването на писмената форма с цел доказване на волеизявлението (вкл. чрез електронни средства и по ел. път).

Оставаме на разположение за допълнителна информация.

С уважение,

ГЕОРГИ КРЪСТЕВ
ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ
„ВЕРОИЗПОВЕДАНИЯ“

